

עדכון נתוני היארעות ותמותה מסרטן לשנת 2012 יום הסרטן הבינלאומי, 4.2.2015

מקור הנתונים: הרישום הלאומי לסרטן והמרכז הלאומי לבקרת מחלות, משרד הבריאות
הכנת הנתונים ועיבודם: גב' אירנה ליפשיץ, גב' ריטה דיכטיאר, גב' יהודית פישלר,
ד"ר ברברה סילברמן, ד"ר ליטל קינן-בוקר

עדכון הנתונים לשנת 2012

1. מבוא

בעדכון זה נביא את נתוני ההיארעות והתמותה מסרטן בישראל בשנת 2012 ונסקור את המגמות מאז 1990. כן נציג את שיעורי ההיארעות והתמותה מלימפומה שאינה הודג'קין, מחלה ששכיחותה הולכת ועולה בארץ ובעולם.

2. היארעות סרטן חודרני (כלל האתרים), 2012

בשנת 2012 אובחנו בישראל 28,709 אנשים עם גידולים המחייבים דיווח לרישום הסרטן (גידולים חודרניים, ממוקדים, בעלי התנהגות בלתי ברורה וכן גידולים שפירים של המח ומערכת העצבים המרכזית). 25,531 מאלה אובחנו עם סרטן חודרני: 12,245 גברים (10,597 יהודים, 1,085 ערבים ו-563 "אחרים"¹) ו-13,286 נשים (11,477 יהודיות, 1,100 ערביות ו-709 "אחרות"). סוגי הסרטן העיקריים האחרים ליותר מ-50% מכלל התחלואה במחלה בישראל היו דומים בגברים יהודים וערבים, אלא שבגברים יהודים הפרופורציה של סרטן הערמונית מכלל הגידולים החודרניים (כ-21%) הייתה גבוהה מזו שבגברים ערבים (12.5%) ואילו בקרב גברים ערבים הפרופורציה של סרטן הריאה מכלל הגידולים החודרניים (כ-20%) הייתה גבוהה מזו שבגברים יהודים (11%). בנשים, הן יהודיות והן ערביות, גידולי השד היוו כשליש וגידולי המעי הגס והחלחולת, כ-11% מכלל הגידולים (טבלה 1).

טבלה 1: אחוז מכלל מקרי הסרטן החדשים בשנת 2012 לפי אתר, מין וקבוצת אוכלוסייה – גידולים חודרניים בלבד

גברים		נשים	
יהודים	ערבים	יהודיות	ערביות
אתר	אתר	אתר	אתר
%	%	%	%
ערמונית	ריאה	שד	שד
20.9	19.7	32.9	33.1
מעג גס וחלחולת	ערמונית	מעג גס וחלחולת	מעג גס וחלחולת
13.2	12.5	10.8	10.7
ריאה	מעג גס וחלחולת	ריאה	בלוטת המגן
11.0	12.0	6.5	7.6
כיס השתן	כיס השתן	רחם	NHL
6.4	5.5	5.7	5.5
NHL ²	NHL	בלוטת המגן	רחם
5.7	5.4	5.4	5.3

שיעורי ההיארעות המתוקננים לגיל³ ל-100,000 של סרטן חודרני בכלל האתרים בשנת 2012 היו גבוהים יותר ביהודים (בשני המינים) לעומת ערבים. ביהודים היה השיעור בגברים (262.9) כמעט זהה לשיעור בנשים (263.5) ובערבים היה השיעור בגברים (209.0) גבוה מהשיעור בנשים (181.6) (תרשים 1).

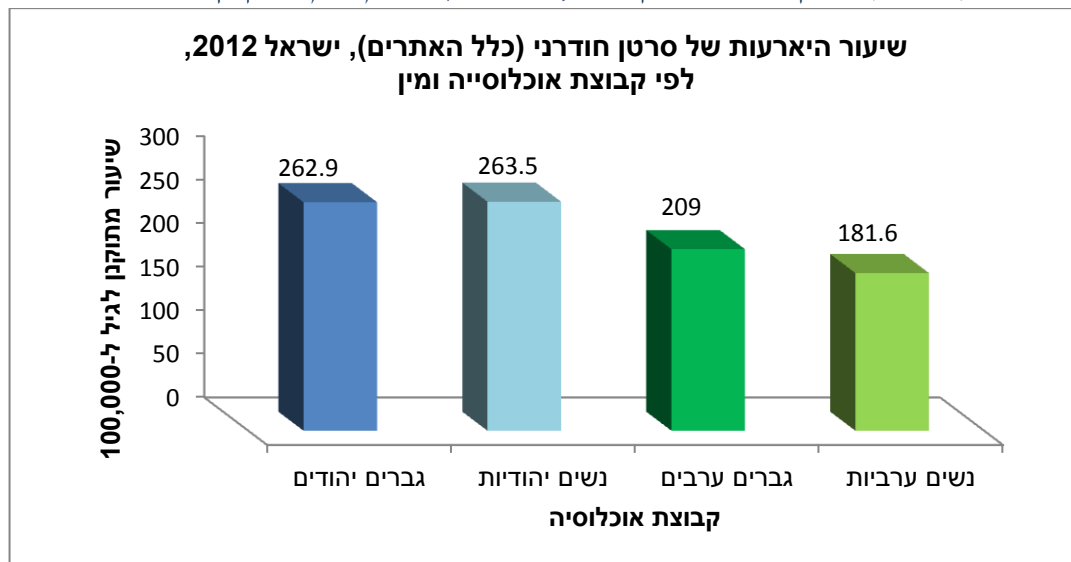
¹ "אחרים" = נוצרים שאינם ערבים וכאלה ללא סיווג דת, מהווים כ-5% מכלל אוכלוסיית ישראל.

² לימפומה שאינה הודג'קין

³ תקנון לפי אוכלוסיית התקן העולמית; תקף לגבי כל השיעורים המוצגים בעדכון זה

תרשים 1: שיעורי היארעות מתוקננים לגיל של סרטן חודרני (כלל האתרים) בישראל, 2012, לפי מין וקבוצת אוכלוסייה

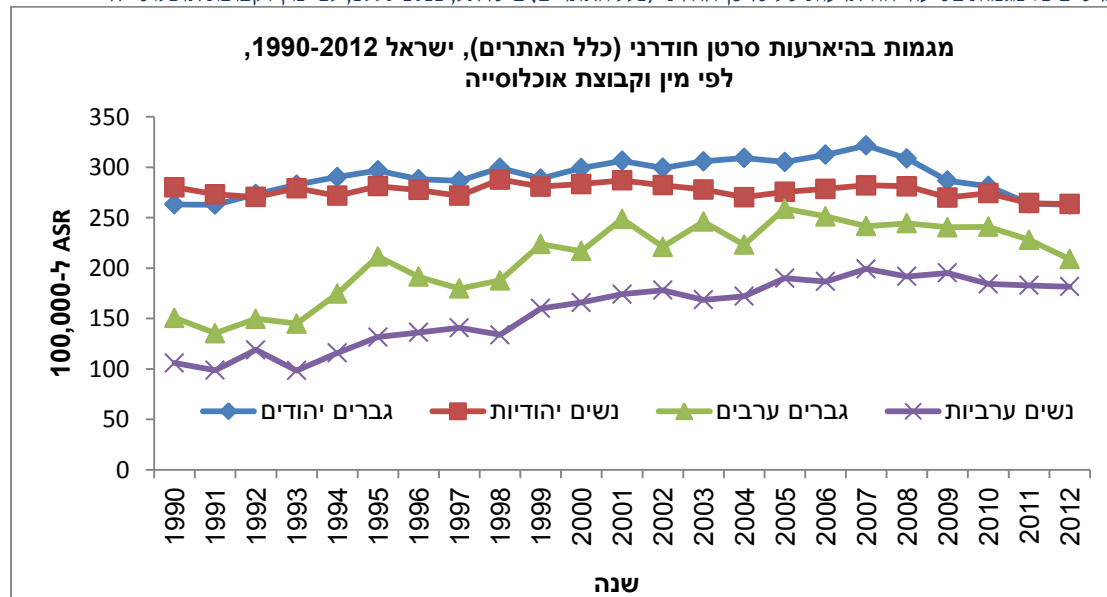

3. מגמות בהיארעות סרטן חודרני, 1990-2012

שיעורי ההיארעות של סרטן חודרני (כלל האתרים), מתוקננים לגיל ל-100,000 איש בשנת 1990 בישראל היו 263.3 בגברים יהודים, 280.2 בנשים יהודיות, 150.7 בגברים ערבים ו-105.9 בנשים ערביות. שיעורי ההיארעות בשנת 2012, שתוארו לעיל, מצביעים על יציבות בגברים יהודים, ירידה קלה בנשים יהודיות (6%) ועל מגמת עלייה בערבים (39% בגברים ו-71% בנשים).

עם זאת, התמונה מורכבת יותר, וחשוב להתייחס לכל פרטיה: ביהודים ניכרה עלייה בשיעורי ההיארעות מאז 1990 ועד תחילת שנות ה-2000, יציבות עד המחצית השנייה של אותו עשור ומגמת ירידה מאז. בערבים, ניכרת מגמת עלייה בשיעורי ההיארעות מאז 1990 ועד מחצית שנות ה-2000, התייצבות לקראת סוף העשור ומגמת ירידה מאז (תרשים 2).

תרשים 2: מגמות בשיעור ההיארעות של סרטן חודרני (כלל האתרים) בישראל, 1990-2012, לפי מין וקבוצת אוכלוסייה

4. תמותה מסרטן (כלל האתרים), 2012

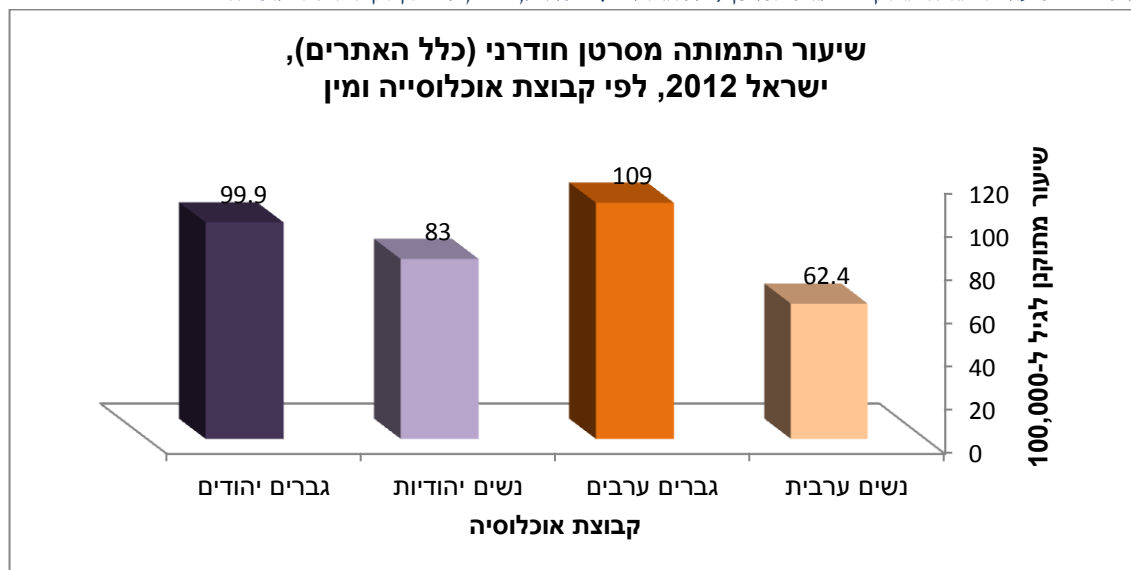
בשנת 2012 נפטרו מסרטן 10,640 אנשים בישראל, 5,398 גברים (4,639 יהודים, 537 ערבים ו-222 "אחרים") ו-5,242 נשים (4,663 יהודיות, 364 ערביות ו-215 "אחרות"). סוגי הסרטן העיקריים האחראים ליותר מ-50% מכלל התמותה מהמחלה בישראל היו דומים בגברים יהודים וערבים ובנשים יהודיות וערביות והם מוצגים בטבלה 2.

טבלה 2: אחוז מכלל מקרי התמותה מסרטן בשנת 2012 לפי אתר, מין וקבוצת אוכלוסייה

נשים				גברים			
ערביות		יהודיות		ערבים		יהודים	
אתר	%	אתר	%	אתר	%	אתר	%
שד	18.7	שד	19.1	ריאה	34.3	ריאה	19.9
מעיי גס וחלחולת	11.8	מעיי גס וחלחולת	12.9	מעיי גס וחלחולת	9.3	מעיי גס וחלחולת	13.2
ריאה	8.0	ריאה	11.4	לבלב	6.3	לבלב	9.1
ליקמיה	7.7	לבלב	7.7	קיבה	5.6	קיבה	8.1
קיבה	6.3	שחלה	5.8	ליקמיה	5.4	NHL	5.8

שיעורי התמותה המתוקננים לגיל ל-100,000 מסרטן בכלל האתרים בשנת 2012 היו גבוהים יותר בגברים בהשוואה לנשים בשתי קבוצות האוכלוסייה. השיעור הגבוה ביותר נצפה בגברים ערבים (109.0), והנמוך ביותר, בנשים ערביות (62.4). השיעור בגברים יהודים היה 99.9, ובנשים יהודיות, 83.0 (תרשים 3).

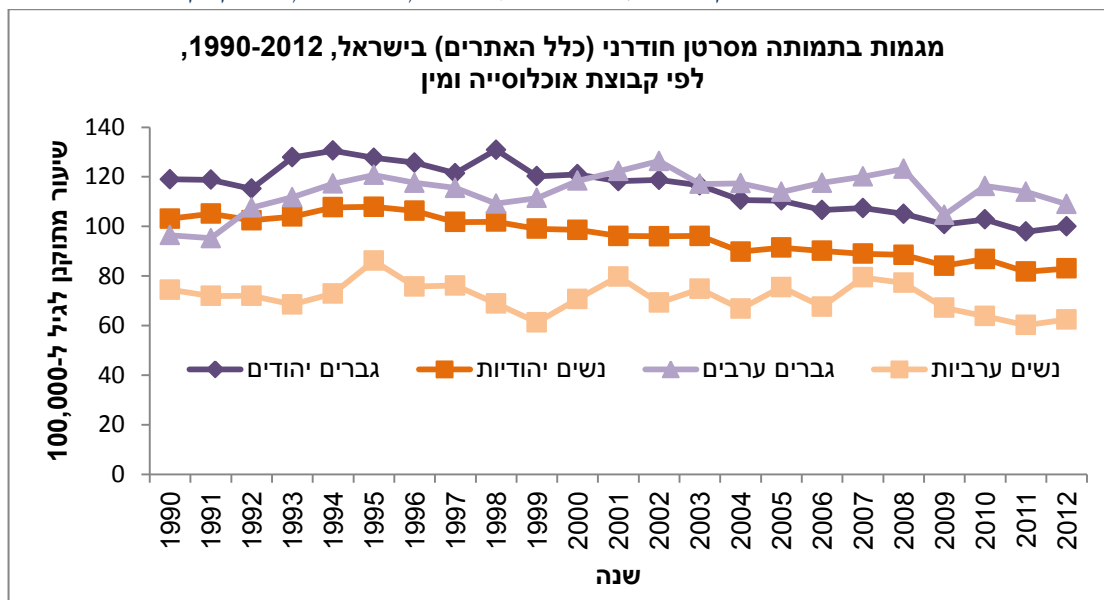
תרשים 3: שיעורי תמותה מתוקננים לגיל מסרטן (כלל האתרים) בישראל, 2012, לפי מין וקבוצת אוכלוסייה

5. מגמות בתמותה מסרטן, 1990-2012

שיעורי התמותה מסרטן (כלל האתרים), מתוקננים לגיל ל-100,000 איש בשנת 1990 בישראל היו 119.0 בגברים יהודים, 103.1 בנשים יהודיות, 96.5 בגברים ערבים ו-74.4 בנשים ערביות. שיעורי התמותה בשנת 2012, שתוארו לעיל, מצביעים על מגמת ירידה ביהודים (16% בגברים ו-19.5% בנשים) ועל מגמה מעורבת בערבים, עם עלייה בגברים (13%) וירידה בנשים (16%). עם זאת, התמונה מורכבת יותר, וחשוב להתייחס לכל פרטיה: ביהודים ניכרה עלייה בשיעורי התמותה מאז 1990 ועד אמצע אותו עשור, ומאז 1995 נצפתה מגמת ירידה בשיעורים, הן בגברים והן בנשים. בערבים, ניכרת מגמת עלייה בשיעורי התמותה מאז 1990 ועד המחצית השנייה של שנות ה-2000, ומאז שנת 2007-2008 ניכרת מגמת ירידה (תרשים 4).

תרשים 4 : מגמות בשיעור התמותה מסרטן חודרני (כלל האתרים) בישראל, 1990-2012, לפי מין וקבוצת אוכלוסייה

6. השוואות בינלאומיות

לאחרונה פורסמו באתר ה-Globocan נתונים מעודכנים של ארגון הבריאות העולמי על היארעות סרטן ותמותה מהמחלה בעולם. הנתונים מתייחסים לשנת 2012. בחלק מהמקרים הם מתבססים על אומדנים, אולם עדיין מאפשרים השוואה בין מדינות. לפי נתונים אלה, בקרב 20 המדינות המובילות בעולם בשיעורי ההיארעות של סרטן והתמותה מהמחלה, גברים ישראליים נמצאים במקום ה-19 (הן מבחינת ההיארעות והן מבחינת התמותה) ונשים ישראליות נמצאות במקום ה-15 (הן מבחינת ההיארעות והן מבחינת התמותה) (תרשים 5).

בשנת 2013 הציג ארגון ה-OECD עדכון נתוני תמותה מסרטן לשנת 2011 (או השנה הקרובה ביותר). על פי נתונים אלה, שיעור התמותה הכללי מסרטן בישראל נמוך מהממוצע במדינות ה-OECD וישראל ממוקמת במקום השמיני מלמטה (תרשים 6). בהשוואת שיעורי התמותה הלאומיים מסרטן ב-2011 לאלה של 1990, נמצא כי בישראל נצפתה ירידה של כ-10%, ערך נמוך יותר מהירידה הממוצעת במדינות ה-OECD (שעמדה על 14%) (תרשים 7).

משרד הבריאות

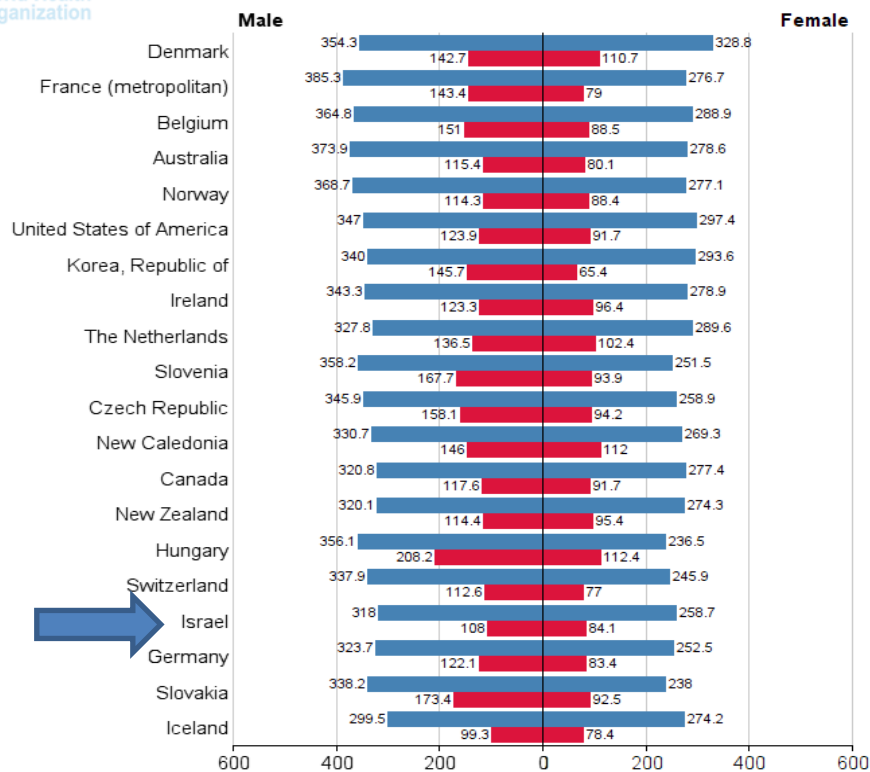
לחיים בריאים יותר

תרשים 5: שיעורי ההיארעות ושיעורי תמותה של סרטן בכלל האתרים לפי מין ב-20 המדינות עם השיעורים הגבוהים בעולם, 2012

International Agency for Research on Cancer All cancers excl. non-melanoma skin cancer
ASR (W) per 100,000, all ages

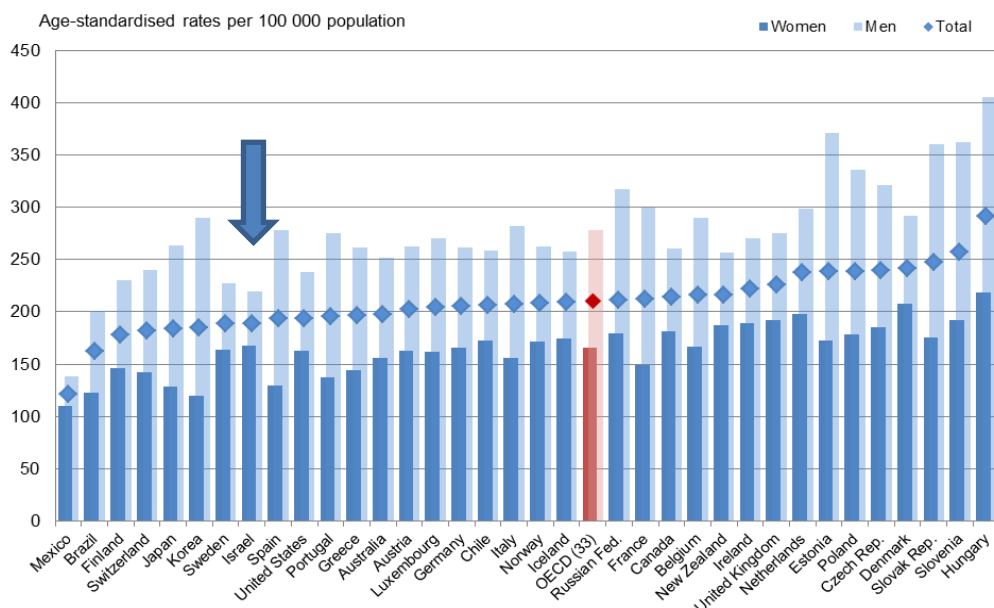
World Health
Organization

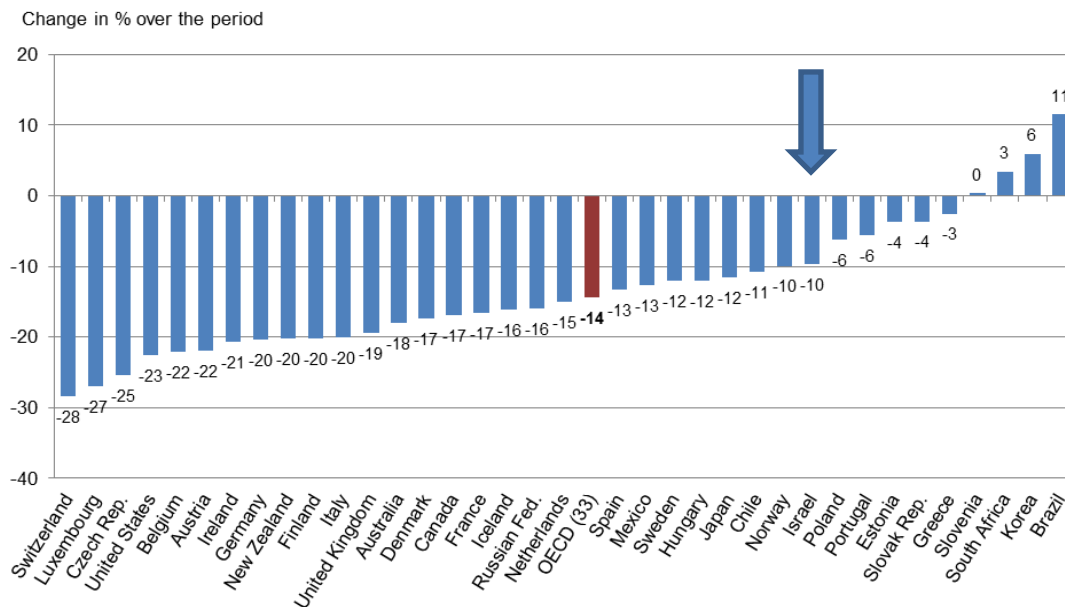

GLOBOCAN 2012 (IARC) (21.1.2014)

■ Incidence
■ Mortality

תרשים 6: שיעור התמותה מסרטן במדינות ה-OECD, 2011, כללי ולפי מין

7. סיכום

- בישראל אובחנו בשנת 2012 כ-25,500 חולים עם סרטן חודרני, מספר הדומה למדווח בשנים קודמות. בגברים הייתה האבחנה השכיחה ביותר סרטן הערמונית (יהודים) וסרטן הריאה (ערבים). בנשים היה סרטן השד השכיח ביותר (יהודיות וערביות).
- בשנים האחרונות נמצאים שיעורי ההיארעות של סרטן חודרני בישראל במגמת **ירידה** בשתי קבוצות האוכלוסייה העיקריות – יהודים (מ-2008) וערבים (מ-2010).
- בשנת 2012 נפטרו בישראל כ-10,500 אנשים מסרטן חודרני, מספר הדומה למדווח בשנים קודמות. בגברים הייתה סיבת המוות השכיחה סרטן הריאה (יהודים וערבים) ובנשים, סרטן השד (יהודיות וערביות).
- התמותה מסרטן ביהודים נמצאת במגמת **ירידה** מאז סוף שנות ה-90. בערבים ניכרת מגמה דומה החל מ-2008.
- בהשוואה בינלאומית נמצאת ישראל בין 20 המדינות המובילות בעולם בשיעורי ההיארעות ובשיעורי התמותה מהמחלה, אולם מיקומה נמוך יחסית. גם בהשוואת התמותה מסרטן בשנת 2011 בישראל עם מדינות ה-OECD ממוקמת ישראל מתחת לממוצע עם שיעור תמותה נמוך יחסית.